

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpată, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2020, în cauza penală în privința lui,

*Zazulea Mariana XXXXX, născută la
XXXXXX, originară din raionul XXXX, sat.
XXXXX, domiciliată în satul XXXX, r-nul
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 26.02.2016 – 04.01.2019;

instanța de apel: 14.02.2019 – 02.06.2020;

instanța de recurs: 24.08.2020 – 16.12.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 ianuarie 2019, Zazulea Mariana a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei legi, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare de 1 (un) an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis pentru femei și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate lui Zazulea Mariana pe un termen de probă de 1 (un) an.

Acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a dispus încasarea de la Zazulea Mariana în beneficiul lui Nenescu Alina prejudiciul material în mărime de 6734 (șase mii șapte sute treizeci și patru) lei și a prejudiciului moral în mărime de 10000 (zece mii) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: la data de 22.05.2015, aproximativ la ora 18:00, Zazulea Mariana conducând automobilul de model

„XXXXXX”, cu numerele de înmatriculare XXXXXX, pe str. Alexandru cel Bun, la intersecția cu str. Vasile Alecsandri, or. Drochia, ignorând prevederile art. 45 p. (1) lit. a),b),d), 59 pct. 2) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, adică a condus autovehiculul fără a ține seama de limita de viteză stabilită, de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, încălcând cerințele indicatorului rutier de prioritate 2.1 „cedează trecerea”, deplasându-se pe drumul fără prioritate trebuind să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate, încălcări care sunt în legătură cauzală cu comiterea accidentului rutier în cauză, apropiindu-se de intersecția drumurilor cu prioritate, nu a cedat trecerea din partea dreaptă a automobilului „XXXXXX”, condus de către cet. Țurcan Anatolie, XXXX, locuitor al s. XXXXX, r-ul. XXXXXX, cu care s-a tamponat.

În rezultatul accidentului rutier pasagerul automobilului „XXXXXXX”, Nenescu Alina, a.n.XXXXX, locuitoare a or.XXXXX, str.XXXXXXX, a primit fractura claviculei stângi, echimoza obrazului stâng, care se califică ca vătămări corporale medii, condiționând dereglarea sănătății pe un timp îndelungat.

Pe baza stării de fapt confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura raionului Drochia, Banaru Anatolie, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 ianuarie 2019, cu pronunțarea unei sentințe noi prin care să se dispună încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 6227 lei;

- inculpata Zazulea Mariana, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 ianuarie 2019, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să nu fie aplicată pedeapsa complementară și cu evaluarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul în Procuratura raionului Drochia, Banaru Anatolie a menționat că:

- instanța de fond neîntemeiat nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6227 lei din contul inculpatei în beneficiul statului;

- există probe ce dovedesc temeinicia cerinței de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat;

- în ședința de judecată au fost prezentate rapoartele de expertiză cu informația privind cheltuielilor de judecată suportate de stat la efectuarea lor.

3.2. În motivarea cererii de apel, inculpata Zazulea Mariana, a menționat că:

- nu este de acord cu pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani și admiterea acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2020, au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura raionului Drochia, Banaru Anatolie, de către inculpata Zazulea Mariana împotriva sentinței Judecătoriei Drochia, sediul central din 04 ianuarie 2019, pe cauza penală în privința lui Zazulea Mariana XXXXXX, casată parțial sentința în latura penală și în latura cheltuielilor de judecată cu emiterea unei noi hotărâri în aceste părți potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Zazulea Mariana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsa sub formă de 180 (una sută optzeci) ore de muncă neremunerată în folosul comunității, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

A fost încasat de la Zazulea Mariana în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 6267 (șase mii două sute șaiszeci și șapte) lei. În rest dispozițiile sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Central din 04 ianuarie 2019, au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, în speță sunt prezente erorile de drept invocate de apelanți. Astfel concluziile primei instanțe prin care s-a decis stabilirea pedepsei de 1 an de închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, pe învinuirea adusă în baza art. 264 alin.(1) Cod penal, este pripită.

Instanța de apel a notat că, este neîntemeiată lăsarea fără soluționare a solicitării procurorului, cu referire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 6267 lei în beneficiul statului din contul inculpatei.

La acest capitol instanța de apel a reținut că, inculpata Zazulea Mariana a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, a cărei sancțiune prevede pedeapsă alternativă.

Instanța de apel a notat că, legiuitorul a pus la dispoziția instanței de judecată, pentru numirea pedepsei persoanei vinovate de săvârșirea

infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal – la momentul comiterii infracțiunii – 22 mai 2015, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

Instanța de apel a reținut că, pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, prevăzută în sancțiunea normei art. 264 alin. (1) Cod penal, este o pedeapsă complementară facultativă aplicabilă doar odată cu stabilirea ca sancțiune principală a pedepsei cu închisoare în sensul art. 264 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel, deliberând asupra categoriei și mărimii pedepsei ce poate fi aplicată față de Zazulea Mariana, din cele prevăzute la art. 264 alin.(1) Cod penal, conducându-se de dispozițiile art. 7, art. 61, art. 75 Cod penal, a considerat oportun de a numi lui Zazulea Mariana pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 180 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal consideră inechitabil de a numi în privința inculpatei Zazulea Mariana pedeapsa privativă de libertate, aceasta fiind pedeapsa din categoria cea mai aspră a pedepselor prevăzută de norma de incriminare a faptei inculpatei. Or, la caz s-a constatat că inculpata este la prima abatere de la lege, anterior nefiind condamnată, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Instanța de apel, ținând cont de aceste împrejurări de fapt, precum și de faptul că pe caz lipsesc careva circumstanțe agravante, a considerat că stabilirea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 180 de ore are menirea să asigure îndeplinirea scopului legii penale.

Instanța de apel a notat că, numirea unei pedepse prea aspre este echivalentă cu suprasolicitarea efectului punitiv și represiv a pedepsei penale, prin ce se încalcă principiul echității în procesului penal.

Instanța de apel a stabilit că, admitând acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Nenescu Alina, instanța de fond just a apreciat mărimea prejudiciului moral suferit de către partea vătămată în urma infracțiunii, de comiterea căreia se face vinovată Zazulea Mariana. Astfel, la evaluarea prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, instanța de fond a dat apreciere justă circumstanțelor cauzei relevante.

La aprecierea dată soluției instanței de judecată, prin care s-a admis parțial acțiunea civilă a părții vătămate, instanța de apel a ținut cont de raționamentul potrivit căruia despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie

să asigure efectiv o compensare suficientă, cu menținerea echilibrului între daunele cauzate și suma bănească de evaluare a prejudiciului moral.

Instanța de apel a considerat ca fiind temeinică solicitarea acuzatorului de stat, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6267 lei în beneficiul statului din contul inculpatei. Or, la materialele cauzei, acumulate la etapa desfășurării urmăririi penale, sunt prezentate dovezi a efectuării expertizelor judiciare pentru care statul a suportat cheltuieli.

Instanța de apel pornind de la ideea că vinovăția inculpatei Zazulea Mariana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal a fost dovedită integral, a considerat corect a pune în sarcina inculpatei compensarea cheltuielilor judiciare.

Instanța de apel a concluzionat că, este temeinică solicitarea procurorului cu referire la încasarea cheltuielilor suportate de stat pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, în sumă totală de 6267 lei.

5. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la 11 septembrie 2019, a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpata Zazulea Mariana, care nu a invocat nici un temei din prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

5.1. În motivarea recursului ordinar, inculpata Zazulea Mariana a menționat că:

- partea vătămată nu a prezentat probe prin care să demonstreze cauzarea prejudiciului moral;
- nu au fost prezentate probe scrise prin care să probeze faptul cauzării prejudiciului moral;
- nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre starea de sănătate și fapta infracțiunii;
- cheltuielile judiciare urmează a fi achitate din contul statului.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în

drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Lecturând textul recursului ordinar declarat de către inculpata Zazulea Mariana, Colegiul penal constată că nu s-a indicat expres nici unul dintre temeiurile pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs critică decizia instanței de apel, în partea încasării prejudiciului material în sumă de 6734 lei, despăgubirilor de ordin moral cauzat în sumă de 10 000 lei, precum și în partea încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 6267 lei.

În urma studiului lucrărilor dosarului, Colegiului penal consideră că, acest argument nu și-a găsit confirmarea în speța dată, deoarece atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile adoptate la acest capitol, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.219, 227-229 Cod de procedură penală.

Astfel, recurenta Zazulea Mariana nu este de acord cu faptul că, instanța de fond a admis acțiunea civilă în partea prejudiciului material în sumă de 6734 lei, și ține să precizeze că la soluționarea acesteia, instanța aplică prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Respectiv, prima instanță, a examinat acțiunea civilă în temeiul art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, or, partea vătămată a prezentat, în cadrul procesului pena, probele necesare într-o justificare a pretențiilor solicitate.

În aceeași ordine de idei, cu referire la acțiunea civilă *în partea prejudiciului moral*, Colegiul penal reține că recurentul nu este de acord cu aceste pretenții, considerând că nu a fost demonstrat faptul suportării prejudiciului moral și nu a fost demonstrată legătură cauzală dintre starea de sănătate și fapta infracțiunii.

În sensul celor relatate, Colegiul penal precizează că, reieșind din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede lista exhaustivă a temeiurilor pentru recurs, instanța de recurs nu poate da o nouă apreciere cuantumului acțiunii civile. Or, în ordine de recurs, nu este admisibilă cerința prin care se solicita reactualizarea despăgubirilor convenite și stabilite de instanța de fond (*pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală nr.9 din 30.10.2009*).

Cu referire la cheltuielile judiciare Colegiul penal notează că, potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile

judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

Instanța de recurs notează că, toate cheltuielile de judecată sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, ori la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției. Ulterior, după pronunțarea unei sentințe de condamnare, principiul prezumției nevinovăției fiind răsturnat, legiuitorul a prevăzut în alin. (2) al art. 229 Cod de procedură penală un mecanism de recuperare a cheltuielilor suportate de stat în legătură cu desfășurarea procesului penal, prin obligarea condamnatului de a compensa toate aceste plăți.

Cheltuielile judiciare din prezenta speță nu se circumscriu excepțiilor prevăzute de art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, prin urmare, recuperarea lor corect a fost pusă în sarcina inculpatei.

Prin urmare, având în vedere amplitudinea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale, Colegiul penal le acceptă și le însușește, în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal statuează că, în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurenta și nu sunt temeuri de a interveni în sensul casării soluției adoptate de către instanța de apel, pronunțând o hotărâre motivată și întemeiată legal, astfel concluzionându-se asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat în prezenta cauză, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpata, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Zazulea Mariana XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la **28 ianuarie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda